

Finansdepartementet**Svar på remiss från Finansdepartementet -
Kommunal anslutning till
Utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU
2025:20)**

Region Dalarna håller med om utredningens ställningstagande att arbete mot välfärdsbrottslighet är viktigt.

- Vi behöver skydda offentliga medel och välfärdsbrottslighet leder till att offentliga medel felaktigt utbetalas.
- Arbete mot välfärdsbrottslighet kan förhindra organiserad brottslighet då brott mot välfärdssystemen kan användas för att finansiera grov organiserad brottslighet och terroristverksamhet. Det gör det extra viktigt att identifiera och stoppa dessa upplägg tidigt.
- Välfärdsbrottslighet undergräver medborgarnas tillit till välfärdssystemen och samhället i stort. Som framhålls i utredningen: "Om inte välfärdsbrottsligheten förhindras står andra värden på spel, såsom tilliten till välfärdssystemen och samhället i stort inbegripet samhällets förmåga att hantera brottslighet. Till detta ska läggas risken för att viljan att betala skatt kan urholkas om offentliga medel tillåts att gå till välfärdsbrottslighet."
- Det är viktigt att säkerställa rättvisa villkor. Välfärdsbrott bidrar till att skapa en skev konkurrenssituation, där seriösa aktörer missgynnas. Genom att motverka det säkerställs rättvisa och lika villkor för alla aktörer inom välfärdssektorn.
- Med bättre kontroll och uppföljning, såsom genom dataanalys och granskning, ökar möjligheterna att tidigt upptäcka och stoppa felaktiga utbetalningar. Det förbättrar effektiviteten i offentlig förvaltning.

Region Dalarna delar således utredningens uppfattning att arbetet mot välfärdsbrottslighet är av största vikt eftersom det skyddar samhällets resurser, motverkar grov och organiserad brottslighet, upprätthåller förtroendet för det gemensamma välfärdssystemet samt säkerställer rättvisa och lika villkor inom välfärdssektorn.

Vi är också i grunden positiva till Utbetalningsmyndigheten och dess verksamhet. Däremot lider utredningen av att den inte har hanterat frågan om det är tekniskt möjligt för regionerna att genomföra anslutningen till Utbetalningsmyndigheten på de sätt som föreslås utan analysen som utförs är uteslutande juridisk. Vår egen uppfattning är att det finns många tekniska problem med föreslagen lösning och om den ens är tekniskt möjlig skulle kräva stort utvecklingsarbete till en hög kostnad.

Det får också som konsekvens att utredningen inte klarat av att göra en korrekt konsekvensbeskrivning med rimliga kostnadsuppskattningar. Följaktligen är det inte möjligt att värdera om det finns mer ändamålsenliga sätt att uppnå de önskade resultaten. Några av dessa beskrivs förtjänstfullt i avsnitt 5.8 och vi skulle gärna se att dessa genomförs och möjliggörs innan steg mot en anslutning för regionerna diskuteras.

Åtgärderna beskrivs i större omfattning i utredningen men i stora drag är det nedanstående

- Revidera sekretesslagstiftning för bättre informationsutbyte.
- Lagstifta om regioners rätt att granska patientjournaler från privata vårdgivare.
- Skapa ett nationellt register över misskötsamma privata vårdgivare.
- Införa tillståndsplikt och ägar-/ledningsprövning inom vårdsektorn.
- Kommuner och regioner behöver verktyg för att hantera underrättelser från Utbetalningsmyndigheten, inklusive register- och bakgrundskontroller.
- IVO:s roll bör stärkas för att kunna agera snabbt mot aktörer som orsakar felaktiga utbetalningar.
- Polisanmälningar av välfärdsbrott måste bli rutin, och rättsväsendets kompetens inom området måste stärkas.

Vi noterar och håller med om att avsaknaden av en gemensam digital infrastruktur i Sverige är ett stort hinder och skulle gärna se en förbättrad digital samverkan mellan myndigheter.

Vi delar också åsikten att en sammanhängande digital inköpsprocess (e-handel) skapar goda förutsättningar för en effektiv kontroll och uppföljning av offentliga avtal.

Vi anser vidare att åtgärderna är mer lämpliga och genomförbara än en anslutning till Utbetalningsmyndigheten. Delvis är de presenterade åtgärderna inte heller substitut till en anslutning utan sådant som skulle komplettera ett eventuellt framtida anslutningsbeslut.

Utifrån ovanstående resonemang ser vi inte att utredningen kan ligga till grund för tvångsanslutning av samtliga kommuner och regioner till en myndighet där verksamheten ännu inte är igång. Om anslutning ska göras behövs bättre underlag och ytterligare utredningar om faktiska förutsättningar genomföras. Ska en anslutning ske är Region Dalarnas åsikt att den först bör göras i projektform inom begränsade områden och med ett

fåtal kommuner och regioner för att säkerställa att de tekniska
förutsättningarna finns och inte bidrar till för hög kostnadsökning.